

VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2024**Beslutad 2025-04-09****Förening:** Wemmenhögs Härads Fornminnes- och Hembygdsförening**Medlemskap i Riksorganisation:** Sveriges Hembygdsförbund**Styrelse:**

Ordförande	Lars Andreasson
Vice ordförande	Bruno Lindquist
Ledamot	Nina Lindström, kassör
Ledamot	Göran Karlsson
Ledamot	John Wickman
Ledamot	Margareta Andreasson
Ledamot	Gunnel von Blixen-Finecke
Ledamot	Karin Andersson
Ledamot	Folke Richardt
Ledamot	Tina Lindquist, sekreterare
Ledamot	Karin Svensson
Ledamot	Agneta Eklund, Andelsföreningen
Suppleant	Julia Trane (ny april)
Suppleant	Berit Bergkvist
Suppleant	Marianne Eberhagen
Suppleant	Anders Andersson (ny april)
Suppleant	Sonja Andersson (t.o.m april)
Suppleant	Björn Totting, Andelsföreningen

Antal betalande medlemmar under 2024: Totalt: 370**Medlemsavgift:** 150 kr/per person, 250 kr/familj**Antal protokollförda styrelsesammanträden under verksamhetsåret: 7**

Styrelsemötena har hållits på slottet i konferensrummet.

Årsmötet genomfördes på slottet i maj månad.

Arbetsgrupper indelade i ansvarsområden:

- Samordningsgrupp (OSG)
- Marknadsföring, strategier
- Utställningsgrupp
- Evenemang, julmarknad etc
- Pedagogikgrupp
- Arkiv och föremål
- Guidning
- Husgruppen
- Slottsbutik, inköp, inventering, personal
- Kontakt med valberedningen
- Kontakt med Skånes hembygdsförbund
- Jubileumsgrupp
- Bidragsgrupp

Arbetsgrupperna har reviderats under 2024.

Hembygdsföreningens mål och syfte

- Vårda och utveckla muséet samt göra det tillgängligt för allmänheten
- Arbeta för att kunskap och känsla för hembygdens kultur- och natur arv förs vidare till kommande generationer
- Ta tillvara kultur- och naturhistoriska minnen och miljöer och göra dessa tillgängliga för alla.
- Värna om kulturarv, miljö, tradition och hävdvunnen sed i samband med samhällsförändringar.

STYRELSENS BERÄTTELSE

Antal betalande medlemmar 2024 var 370 personer, vilket är betydligt fler än året innan. Medlemsavgiften har varit oförändrad från tidigare år.

Under 2024 har en suppleant lämnat styrelsen på egen begäran.

Två suppleanter valdes in i styrelsen vid årsmötet.

Under året har vi haft två arbetsdagar. En på våren och en på hösten. Utöver styrelsemedlemmar ställde även frivilliga upp, vilket uppskattades.

Inför julen hade vi ett samarbete med restaurangen där deras gäster i samband med julbord erbjöds en begränsad guidning i slottet. Mycket uppskattad av gästerna till restaurangen.

Ekonomi

Våra intäkter kommer i huvudsak från entréavgifter, medlemsavgifter, guidningar/visningar och slottsbutik. Julmarknaden är den största inkomstkällan.

Ekonomi under verksamhetsåret har varit stabil. Efter ansökan hos Skurups sparbank erhöll vi 76 tkr ur sparbanksmiljonen för installering av luft-luft värmepump i magasinet.. Arbetet påbörjas 2025.

Vårsalonger.

21 mars Svärdfejare och runstensristare i den tidiga bybildningen i Wemmenhögshärad

Vårens tre föreläsningar startade den 21 mars med att Birgitta Åkesson och Claus Lindahl föreläste med titeln svärdfejare och runstensristare. De berättade och visade bilder om Dybäcks svärdet, den romerska graven i Öremölla, offermossen i Hassle-Bösarp och en hel del annat intressant som handlade om Wemmenhögs härad. Mer om detta kan man läsa i deras bok som finns att köpa i vår shop. Till denna kväll kom det 21 personer som efteråt bjöds på Sonja Anderssons hembakta kakor.

4 april Prinsessan Albertinas anknytning till Svaneholm- Carin Bergström

En välbesökt föreläsning av Carin Bergström, docent i historia och f.d överintendent för Kungliga husgerådskammaren [där](#). Hon berättade om Sofia Albertinas anknytning till Torsjö och Svaneholm. Vi fick höra historier om Gustaf III syster Sofia Albertinas koppling till vår trakt och hur en del kungliga möbler hamnade i Wemmenhögsbygden och på Svaneholms slott..

Carin Bergström har tillsammans med Håkan Cerne och John Wickman skrivit ”Svaneholm-människor, minnen och myter”. För närvarande skriver Carin på en ny bok som ska handla om Sofia Albertina och hennes anknytning till vår trakt.

30 maj Karolinska soldater kring Svaneholm och Wemmenhögs härad.

Ingemar Mårtensson klädd i karolinsk uniform berättade om personer med många olika öden från Svaneholm och Wemmenhögs härad och som varit inblandade i flera krig som ägde rum under karolintiden.

Ingemar har också varit till stor hjälp med utställningen "Skånska kriget". Han har bl.a. hjälpt till med att förse soldatdockan med autentiska tillbehör

Höstsalonger

22 september. Håkan Nilsson-Från kristna posse till liklut. Några nerslag i skånska dräkthistorier från vaggan till graven.

17 oktober. Johanna Vadebring. För min smaa börn. Kvinnor och barn under skånska kriget, speciellt i Wemmenhögs härad.

21 november. Lena Alebo-Julens seder och bruk med anknytning till trakten.

Föreläsningar/arrangemang:

PROJEKT OLA LARSSON

Projektet påbörjades initialt av Skurups Sparbanks sponsring av Lars Månssons bokprojekt "Konstnären Ola Larsson en äkta vemmenhögre". Bokens upplägg tar i beaktande Sparbankens förslag om att förutom Wemmenhögs härads Fornminnes- och Hembygdsförening även ha i åtanke Stiftelsen Wämund med säte och skolmuseum i V. Vemmenhögs skola.

Utställning

Under resans gång utvidgades bokprojektet till att även inkludera en minnesutställning över Ola Larsson kopplad till Vemmenhögs härads Fornminnes- och Hembygdsförbunds 100-årsjubileum.

Vernissagen skedde den 29 mars och inleddes med en föreläsning av Lena Alebo. En mycket uppskattad föreläsning. Ett trettiotal personer hade infunnit sig. Lars Månsson som skrivit boken om Ola Larsson fick en varm applåd för sitt gedigna arbete.

Efter utställningstiden

Stiftelsen Wämund erhåller fotoförstoringen "Byskolläraren" för uppgradering av sitt skolmuseum. Föremål för vidare diskussion blir var fotoförstoringarna "Julmorgon" och "Systers bröllop" lämpligen kan placeras.

Jan Lundgren, Traditionell jazz

Genomfördes enligt tradition på Kristi himmelfärdsdag i maj månad och föreställningen tyvärr inte fullbokad.

Nationaldag 6 juni.

Skurups kommun stod som arrangör. Solen sken från klar himmel och många besökare hade sökt sig till Svaneholm

Selma Lagerlöf sällskapet berättade om Nils Holgersson i Wemmenhögsstugan.

På Nationaldagen var det gratis inträde på museet eftersom vi fått bidrag från Skurups kommun. Drygt 100 personer besökte museet. Guider fanns på plats i salongerna och i spökkammaren berättades spökhistorier där även munken visade sig. Restaurangen stod för förtäring och scouterna skötte parkeringen.

Midsommarafton 21 juni

Många från styrelsen var på plats denna dag. Stången kläddes, ljudanläggning serveringsvagn och soptunnor kom på plats. Bruno hälsade välkommen. Ann-Louise spelade dragspel, Mats Wahlberg spelade fiol och Julia Trane sjöng och fick till tre stora ringar av vuxna och barn som dansade runt midsommarstången. Scouterna skötte parkeringen och uppskattade 600 bilar på parkeringen. I "äggakagevagnen" var det full aktivitet med att sälja kaffe, kakor samt glass. Det såldes även många lotter med vinster från vår shop samt glass. Museet var öppet denna dag.

SKÅNSKA KRIGET 15 juni

Utställningen invigdes den 15 juni klockan 14.00 med historisk dans i stensalen av John Wikman och Inger Jeppsson-Borg. Därefter skedde en uppvisning av Skånes karoliner, då det också visades hur man skjuter med kanon och musköt.

Wemmenhög's härads fornminnes- och hembygdsförening har under ett antal år arbetat med en utställning som beskriver det Skånska kriget vilket pågick 1675 till 1679. Efter freden i Roskilde 1658 förlorade Danmark Skåne, Halland, Bohuslän, Blekinge samt Bornholms- och Trondeheims län. Ett försök att återta landskapen skedde 1675 då Danmark förklarade Sverige krig. Kriget fick förödande konsekvenser för befolkningen i Skåne.

Syftet med utställningen är att åskådliggöra hur Svaneholms slott med omnejd var inblandat och påverkat av kriget.

Utställningen finns på skytteloftet och är permanent. Till invigningen hade arbetsgruppen låtit trycka upp en broschyr som på ett förträffligt sätt beskriver det Skånska kriget.

50 till 60 personer trotsade regnet och kom till invigning,

Utställningen "Historisk klädeskavalkad genom två sekler inleddes med vernissage den 29 juni.

Invigningen avhölls i stensalen och bestod av en liten tablå. Tablån visade hur en friherre och en friherrinna fick hjälp med påklädningen under 1800-talet. De assisterades av betjänt och kammarjungfru. Efter klädseln förevisades en historisk dans, en menuett de la cour.

Utställningen bestod av cirka 60 dräkter uppsydda efter förlagor från 1700- och 1800-talet.

Utställningen visas i slotts salar under 2024 och 2025.

Svaneholm by night. 29 och 31 oktober.

Genomfördes av John Wickman vid två tillfällen med 16 personer per tillfälle. Dessutom deltar 8 av föreningens medlemmar som statister.

Höstlovet. Aktiviteter för barnen.

Barnen fick först genom tidsmaskinen förflytta sig bakåt i tiden. Därefter berättade slottets kammarjungfru om Eva och Ebba som barn samt om deras lekkamrat Hanna.

Aktiviteten avslutades med att barnen gjorde ljuslyktor av äpplen samt bjöds på saft och bulle.

Julmarknad 16 och 17 november.

Julmarknaden var välbesökt av 2708 vuxna samt 687 barn fördelade över båda dagarna. 55 utställare valde att komma detta år. I år hade vi besök av vårdhästarna Tor och Tommy med sin vagn där både barn och vuxna kunde åka med. Ca 60 volontärer har ställt upp på olika sätt genom att pynta slottet samt att vara på plats under julmarknaden, samt att återställa efteråt. Scouterna skötte som vanligt parkeringen.

Tält till café och matförsäljning hyrdes enligt offert av Gissholms Mat & Event AB. I hyran ingick även bord och stolar.

I caféet och mattältet serverades diverse dryck, grillad korv, gulaschsoppa etc.

Kön ringlade lång till den grillade korven där tre personer hade fullt upp att servera. Vi fick mycket beröm för den goda kvalitén på korven.

Även eldkorgarna var uppskattade av besökarna och vi blev sponsrade med ved av Stubbens ved i Slimminge.

Liksom tidigare år hade vi god hjälp av medlemmar i Slimminge byalag.

Arbetsgruppen samlades i mars för att starta förberedelserna. Första utskick till utställare skickades i april. Därefter hade vi fortlöpande fysiska möten samt telefon och mailkontakt.

Resultat av utvärdering från utställare var mycket positiv

Under årets julmarknad kunde vi tyvärr inte erbjuda ”Grevinnans café”

Intäkterna från julmarknaden gav ett stort bidrag till årets resultat.

Barnens jul.

Tomten: Nils Holgersson rummet.

Varje barn fick en julkapp av tomten. Det gick åt 450 -500 stycken. Barnen fick också skriva en önskelista till tomten. Tomten var en av medlemmarna i styrelsen.

Pyssel: Skytteloftet

Det gjordes hjärtan flätade av cirklar, smällkarameller och julkort. Bemanningen bestod av 10 personer som fungerade som lärare i två timmars pass under båda dagarna.

Guidningar:

Totalt under 2024 har vi guidat 916 personer, vilket är färre än 2023.

Bussbolag, privata personer och

skolklasser har stått för bokningarna. I antalet personer ingår inte de fasta bokningarna på söndagar under juli månad och en bit in i augusti.

Vi har haft 11 busslaster med besökare och sex skolklasser. Besök av skolklasser har skett i maj och september månad. Utöver ovan nämnda har vi haft ett intro på borggården för 100 personer i maj månad samt ett intro för ett bröllop i juli månad.

En spökvandring arrangerades i parken för ett sällskap på 200 personer i maj månad.

Utställning Rutger Macklean.

Utställningen om Rutger Macklean, som påbörjades 2021 är numera en permanent utställning.

Personal

I stort genomfördes alla aktiviteter med ideella krafter förutom entrén som var bemannad med tre timavlönade personer.

Öppettider 2024

Museet hölls öppet under påsken samt helger fram tills skolornas avslutning i juni. Från och med den 16 juni var museet öppet alla dagar utom måndagar mellan klockan 11.00 och 16.00. Från och med september var museet öppet under helgerna. Övriga tider under året var museet stängt men guidade visningar kunde beställas.

Lokaler/belysning

Skytteloftet iordningsställdes med ny belysning inför invigningen av Skånska kriget. Trappräcke är numera uppsatt vid lilla ingången. Belysningen runtom slottet behöver förbättras

Samarbete mellan föreningarna

Samverkansgruppen (OSG operativ samverkansgrupp), som bildades 2015, har skapats för att föra föreningarnas och restaurangens talan mot kommunen och förenkla samarbetet mellan föreningarna och restaurangen.

Två ledamöter och en suppleant från Hembygdsföreningen ingår i Andelsföreningens styrelse och en ledamot och en suppleant från Andelsföreningen ingår i Hembygdsföreningens styrelse.

Hemsida/Facebook/marknadsföring

Vår viktigaste kanal är vår hemsida som kontinuerligt uppdateras och är under ständig utveckling. Detsamma gäller för vår medverkan på Facebook. Vi har haft ett nära samarbete med Öresund Go för att locka danskar till slottet och museet.

Stor vikt läggs på kontakt med lokala medier och på speciella målgrupper som passar in på en utställning eller ett evenemang

Press

Det har under året skrivits mycket i pressen om Svaneholm och dess museum.

Vi bjuder in pressen till utställningar och evenemang samt kontaktar dem inför intressanta aktiviteter. Intresset att skriva om Svaneholm är stort.

Erik Mårtenssons bibliotek

I Erik Mårtenssons bibliotek har nya hyllor satts upp. Sortering av böcker och tidskrifter har gjorts under året. En hel del arbete återstår och kommer att fortsätta under 2025.